

Oh, ko bi mu bilo dano! Naj bi prišel nocoj,
da ubrani dom svojim otrokom in potem
požene Štempiharja kam v deveto deželo!
Uh, zebe me!“

„O, dobro bi bilo!“

„Veš, jaz se kar bojim . . . Česar si je
človek najmanj v svesti, to naredi.“

„Stari je bil tič, pa še senca ne sinu!“

„O, ne, ne! . . . Ta ti zna! Če bolj ljudi
dere, bolj silijo vanj!“

„Oh, le kaj še pride! Tako ti rečem: s
Štempiharjem ni zdravo zobati črešenj; za-
meriti se mu pa tudi ne kaže.“

„O, ne, ne! Jaz pustim gostilno, da se
mu še bolj ne zamerim! — Uh, zebe, zebe!“

Razšla sta se v strahu za svojo kožo.

Kadunčevi otroci so pili vino, jedli kruh
in hvalili Boga, ker jim je dal tako dobrega
variha, kateri jim ohrani domačijo ter dá še
vina in kruha. (Dalje.)

Na potovanju.

I. Odhod.

Počasi . . . počasi . . . Nad vlakom
Belkasti dim se vije —
Zaspano čez daljnje hribe
Solnce jutranje sije . . .

Hitreje . . . hitreje . . . Ob progi
Drava počasi vali se;
Med drevjem cvetočim tu tamkaj
Kmetiška koča beli se.

Po tratih, livadah se rosa
Liki demanti leskeče,
Kot solza v očesu nedolžnem
V solčnih pramenih trepeče . . .

Ob oknu tam v kotu kupeja
Mlad sopotnik dremlje —
I meni dušo zaspanost
Z mehkim ovojem objemlje . . .

Pomika vlak dalje se, dalje,
Jednozvočno drdraje; —
A misli moje sèn čara
V daljnje, daljnje kraje . . .

II. Pred Jelačićevim spomenikom.

Zagreb.

Hod me je zmučil. — „Ustavim
Tukaj na trgu za hip se!“
Pred mano v sinje ozračje
Prekrasen vzdiguje kip se . . .

„Jelačić!“ — Tiho, spoštljivo
Z glave klobuk si snel sem.
Zamaknjen . . . dolgo in dolgo
V visoko soho strmel sem . . .

Slike iz dobe pretekle
Vstajale so mi v duši: —
In zrl sem, kako sovražnik
Domovje hrvatsko ruši.

Zrl sem ponosne junake . . .
V zraku vihrajo zastave,
In banov bliska meč se,
Ori spev čez širne dobrave:
„Još Hrvatska ni propala — — —.“

Leta tekó . . . Junake
Smrti je tema zastrla,
Prostost — s krvjo priborjeno —
Sovražna je sila zatrla . . .

„Jelačić! — Mrtev?“ . . . Glej, v kipu
Čudno življenje diha . . .
„Li vidiš, ban, da tvoj narod
Pod jarmom okrutnim vzdihá . . .?“

Vzdrami, oživi se, bane,
Meč tvoj naj zopet zabliskne —
In src tisočero junaških
Navdušeno zopet zavriskne:
„Još Hrvatska ni propala . . .!“

III. V kupeju.

„Li Magjar?“ — „Nikakor!“ — „Ne? ... Čudo!
 Prišežem, da sin ste magnata!“
 „Ne!“ — „Nemec?“ ... „Nikakor!“ ... „Hrvat li?“
 „Po krvi s Hrvatom sva brata!“ ...

In dalje je tekel pogovor. —
 A veste, jaz bil že zaspan sem:
 Peš hodil po zagrebških potih
 Po ulicah živih ves dan sem.

No, nekaj sem vendar govoril,
 Še več govoričila Vi ste,
 Vi zrla ste v me — jaz skozi okno
 Zrl v drevja obcestnega listje.

Govorila o svojem ste domu,
 O mladostnih blestečih ste nadah,
 Govorila o burnem življenju,
 Govorila o njega nasladah.

Govorila o mehkem obrazu,
 O črni ste moji obleki,
 S pomilovanjem o meni,
 O „najnesrečnejšem človeki!“

In to sva in ono kramljala,
 Zveneče se vmes se smejala —
 V spomin pri ločitvi ste šopek
 Duhtečih vijolic mi dala.

Pardon, milostljiva! — Vaš šopek
 Pozneje drugod sem porabil;
 Obraz Vaš mamljivi magjarski
 Pa srečno sem zopet pozabil! ...

Fr. Ks. Meško.

Med cvetjem cvet.

Na okno se zazrla je oko,
 Na okno in njegovo cvetje,
 Ki tam brezskrbno in gorko
 Za zimo našlo je zavetje.

Tedaj med cvete jasnih lic
 Ljubko priklije krasna roža.
 Pred njo izginja kras sestrice,
 Ki ona jih goji in boža.

Vzdrhtelo je tedaj srce,
 Ko zrl sem ta detinska lica.
 In sklepi v duši dozore,
 Da to najlepša je cvetica.

Iz srca pa privrel je vzdih,
 Za cvet molitve vzdihljaj svete:
 „Varuj nebó ga časov zlih,
 Varuj skrbno to angel-dete!“

F. S. Finžgar.

Oni dve pa sta gledali strmé nje početje, in Gusta se je jela jeziti:

„Ne brij norcev in povej, kaj je prav za prav!“

In Vida se je postavila pred njo:

„Da, vidiš, draga Gustica: Sam je odšel, Sam. Slišala sem, ko si je pri blagajni kupil vozni listek na Dunaj, in videla, ko je splezal v kupej tretjega razreda za tistim krivonosim Držanom, ki tudi tam po dunajski univerzi študira tiste kljukaste paragrafe in se pripravlja za sveti poklic odvetniški. — Oh, povem ti: tako drzno se mi je smejal iz tistega kupejskega okna, da bi mu bila najrajša pokazala osle — tej nesnagi nehvaležni. — Pa kako je stezal in obračal tisti dolgi, ozki vrat: menda bi bil rad še tebe videl, saj si ga ti vedno imela pod svojim posebnim varstvom.“

In Vida se je malo hudobno zasmejala ter ostro opazovala Gusto, kateri je rudelo

lice — od jeze ali kali? — Vera pa je skomizgnila z ramami ter vskliknila:

„Škoda, vsi gredó! — ‚Bridka sablja‘ je tudi prestavljen!“

Vida ji je nagajala:

„Ha, ha! Verica, kaj si res zaljubljena v tisto trslenco suho? — Saj je ravno tak kot njegova sablja, o kateri se čudim, da je še ni razbil, ker tako neusmiljeno maha ž njo po tlaku.“

„No, no, le tiho bodi; kakor bi ne vedela, kako ti tisto nagizdano in nališpano človeče ugaja, ki vedno postaja pod našimi okni“, branila se je Vera.

Le Gusta je bila tiha, izgubila se je iz sobe, da oni dve nista zapazili, in šla na vrt, kjer je zamišljeno sela na klopičico in polglasno mrmrala pred-se:

„Ta Sam, ta Sam! — Kako-li, da je odšel?“ In bolj tiho je pristavila:

„Škoda!“

(Konec.)

Na potovanju.

IV. Cigan.

Zagreb.

Enkrat še z umetniško roko
Po strunah drgni zvencečih,
Srca in duše občutke
Izlij v glasovih kipečih!

Začel je . . . Kipijo glasovi
Iz gosli živeje, burneje;
Drvi lok čez strune napete
Čim delj strastneje . . . strastneje . . .

Kako se bliska ognjeno
Veliko črno oko ti!
Li vodi kak angel, li demon
Z močjo nadnaravno roko ti?

Glasi zdaj se pesem vrisuje —
Zdaj v smrtnih bolestih trepeče —
Zdaj plač obupa je grozni —
Molitev zdaj tihe je sreče.

To deve nedolžne šepet je —
Za dragim je to koprnenje —
Zavržene zdaj je ljubezni
Ganljivo, pretresno ihtenje . . .

Aj — zdaj zaigraj še nam pesem
V proslavo slavne očine,
Zapoj nam o trdem jarmu,
Ki tlači hrvaške sine! —

Ne maraš? — Neznana ti sužnost?

In ljubav do doma neznana? —

Res, prosta je tvoja umetnost,

Ves svet — ti očina prostrana . . .

Fr. Ks. Meško.